

Beyoğlu'nda gece yolculuğu

Vecdi Erbay

15 EKİM 2006 / SAYI 1073

Beyoğlu İstanbul'un, hatta Türkiye'nin en çenlikli semti. Gün yirmi dört saat canlı, hareketli ve sürprizlerle dolu. Sanatçıların, yoksulların, beyaz yakalının, sokak satıcılarının, sesini doyurmak isteyen muhaliflerin, gidecek hiçbir yeri olmayanların, alışveriş meraklılarının, marjinallerin, travestilerin, tutanmamışların, savrulmuşların, eğlence düşkünlerinin, kısacası herkesin mekânı.

Herkesi kucaklamaya, herkesi en uygun şekilde ağırlamaya hazır kolları sonuna kadar açık. Daha çok bu nedenle çok sesli, "renğarenk". Bir ışık gibi geçecek olsanız İstanbul'da

Kadıköylü fotoğraf sanatçısı Timurtaş Onan da "Ah Beyoğlu" diye iç geçirenlerden. Antalya ve İstanbul'da çalışmalarını sürdüren sanatçı, yurtiçinde ve yurtdışında birçok sergiye katıldı, pek çok fotoğraf ödülüne sahip. Onan, Beyoğlu gecelerinde objektifine yakalanan yüzleri ve mekânları, Fransız Kültür Merkezi'nde açtığı sergiyle hem fotoğrafı ilgi duyanlarla hem de Beyoğlu gecelerini merak edenlerle paylaşıyor. Üç yıllık bir çalışmanın ürünü olan sergi, konseptine uygun bir isim taşıyor: "Beyoğlu Geceleri". Fotoğrafların sergilenişi de Beyoğlu'nu anlatmaya çalışıyor. İç içe geçmiş, altüst olmuş an'lar, yüzler, ışıklar, mekânlar... Enstalyasyonun olanaklarından yararlanarak Beyoğlu'ndaki kaos ortamını anlatmaya çalışan bir tarzda sergileniyor fotoğraflar. "Beyoğlu Geceleri" kapsayıcı bir tanımlama olduğu için iddialı bir isim Ti-

desi'ni bir baştan öteki başa, fiilen her dilden şarkılar çalınır kulaklarınız hem en her renkleri insanın çarpışmasını. Daha kulaklarınızdan çan sesleri silinmemişken, ezan sesi her yönden kuşatabilir sizi. Çünkü herkesin kendini rahat ifade edebileceği bir sokaka, bir mekâna sahip Beyoğlu. Üretilek, tarihi yapıların ağırbaşlı duruşu ile sokakın cümbüşü, belki dünyanın başka hiçbir yerinde olmadığı kadar uyumlu. Bu uyum, yine belki dünyanın başka hiçbir şehrinde olmadığı kadar beliflar, sevniciler, kişisel tarihler barındırır içinde. Görmesini bilen göz bunların tümüne taitüdele edebileceği gibi, farklı bir pencereden bir İstanbul tarihini okunması da yapabilir. Hem gece, hem gündüz. "Salih Bursalı'den çok önce ve elbette hâla birçok sanatçının; "Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu" diye iç geçirmesi bozması dâhil

murtaş Onan'ın sergisi için. Çünkü Onan, Beyoğlu gecesini her yönüyle belgelemeyi tasarlamamış, objektifini kendi deyimleriyle Beyoğlu'nun marjinal yüzlerine odaklamış. Bu tercih nedeniyle fotoğraflarında Beyoğlu'nun parlak ışıklarına rastlansa da, daha çok "hayatı karamız", açına tipler çıkıyor karşınıza. Ötekileştirmeye meydan okuyan travestiler, arabesk tonda genç isyankarlar, umudu sonsuza kadar ertelemiş yaş evsizler, tramvaya asılan yarını belirsiz sokak çocukları, gül satarak gelecek tasarlayanlar, film teklifi bekleyen figüranlar, "İlemlere akadım" diyerek soluğu Beyoğlu'nda alan varoş delikanlıları ve objektife onulmaz bir dalgınlıkla bakan yalın, hüznü, bıçkın gözler... Kimilerinin yanlarından ürkererek geçtiği Beyoğlu'nun bu sadık yerlilerinin bakışlarında hayatlarındaki bir anıya dair ne bir cesur mania ne de kabalık, "İlemlere akadım"

Gecenin figüranları onlar. Travestiler, ayyaşlar, evsiz varoş gençleri, sokak çocukları diğerleri... Timurtaş Onan

"Beyoğlu Geceleri" başlı sergisinde ise başroldeler. Ser Beyoğlu'nun "ötekileri" içerden bir bak

kabul etme isteği var. Bilinçli ya da bilinçsiz tercih etmiş tehlikeli yaşama biçimine dışarıdan kimseyi kabul etmezlerle bakıyorlar.

Belki biraz hassasiyet, beklemediler. Timurtaş Onan, yaglu'nun itilimiş, oyunun dışına itilmiş, yazgılatına razı olmuş insanlarına karşı cömertçe sergiliyor hassasiyetini. Fotoğraf konusuna yaklaşımsı biraz nazik barındırır da asla al değil, fotoğrafları daha çok bir sevginin ve anlamaya, hismeye yönelik bir çabanın ürünü. Bu yüzden Beyoğlu'nun raltı dünyasına içeriden bir bakış seziyor. Bir sokak müzeninin serginin açılışına gitarıyla katılması da bunu gösterebilir.

Timurtaş Onan'ın Beyoğlu'nun karamlıkta kalmış yüzü olan ilgisini, toplumsal duyarlılıkla ya da ideolojik refleks açıklamak mümkün elbette. Ama yine serginin sezdirdiğinden yola çıkarak şunu söylemek de mümkün: Onan, birlikte yaşadığı insanlara karşı duyarlılığı yitirmemiş, ayrımlara özen vermez, fotoğraflarına konu ettiği kişileri bildikleri mekânlarda birlikte yansıtmaaya çalışan bir sanatçı. Doğru bunu başarıyor da "Beyoğlu Geceleri" sergisinde. Bu arıyla çektiği fotoğraf, fotoğrafın belgeleyen niteliğini pekiştirdiği gibi, sanatsal yönüne de önemli katkıda bulunuyor. "yoglu Geceleri", bizi, Beyoğlu'nun gösterdiği, ışıklı, cezbeci arka sokaklarına, çoğu zaman görmek istemediğimiz, rüp arkamıza döndüğümüz hayatları ve mekânları tanıtmayı davet ediyor.

Beyoğlu'nun öteki yüzüyle, Timurtaş Onan'ın insanları